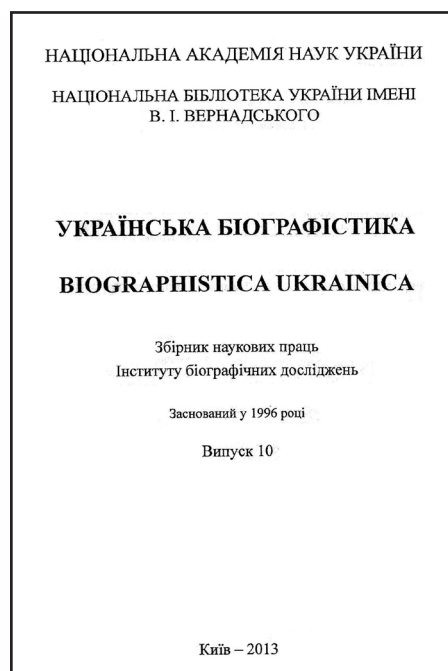

Українська біографістика = Biographistica Ukrainica: зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т біограф. дослідж. – Київ: [б. в.], 1996–2014. – Вип. 1–11.

Збірник наукових праць “Українська біографістика. Biographistica Ukrainica” (станом на 2014 р. вийшло 11 випусків видання) є періодичним друкованим органом Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Ця науково-дослідна інституція заснована у 1994 р. спочатку як відділ біографічних досліджень у складі Інституту рукопису НБУВ, із 1995 р. – окремий Інститут біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Завдання, які перед працівниками установи стояли на початках створення полягали у розробці теоретичних та науково-методичних проблем української біографістики, збиранні, науковому опрацюванні та підготовці до видання матеріалів багатотомного енциклопедичного видання “Українського біографічного словника”, праця над яким була започаткована у 1918–1932 рр. Біографічною комісією УАН–ВУАН.

Біля витоків створення Інституту стояв В. С. Чишко – український історик, вчений-біографіст, який очолив колектив та у 1996 р. започаткував вихід збірника наукових праць “Українська біографістика”.

У перших випусках видання знайшли висвітлення питання, пов’язані із підготовкою “Українського біографічного словника”. Серед таких важливих методичних матеріалів була публікація текстів інструкції про загальні засади, структуру проекту, вимог до оформлення бібліографічних статей, окремих питань побудови словника і викладу у ньому біографій персоналій діячів. Окремо йшлося про досвід створення подібних біографічних словників закордоном (аналізувалися принципи побудови польського біографічного словника, російських біографічних науково-інформаційних ресурсів, досвід підготовки італійського, англійського, американського біографічних словників та ін.) (Дашкевич Я., Струк Д., Варварцев М., Купріянович Г., Романова Н., Добко Т. та ін.).

Сам вчений був автором серії публікацій, у яких окреслив основні принципи створення словника та висвітлив завдання, які стояли перед колективом дослідників, в тому числі пріоритет бачив у створенні комп’ютерної бази даних колективної біографії України. Обраний шлях реалізації проекту передбачав залучення до словника даних про персоналії діячів історії та культури минулого та сучасного України у етнічній різноманітності. В узагальненому вигляді ці матеріали були опубліковані у монографії вченого “Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України” (Київ, 1996 р.).

Структура збірника “Українська біографістика” опрацьована у декілька розділів, присвячених теоретичним і методологічним питанням біографічних досліджень, “колективній біографії”, біографічним та генеалогічним розвідкам, історії та культурі крізь призму біографіки, ресурсам та джерелам біографічної інформації, історії біографічних досліджень. Завершує видання розділ бібліографії, рецензії та інформації про заходи, які проводить інститут.

Впродовж усіх випусків збірника основну його частину складали біографічні статті про діячів української науки, історії, інформації про досягнення українців та неукраїнців за походженням, праця яких вплинула на різні сфери життя України впродовж історії. Автори статей – переважно науковці, бібліотекарі, літературознавці, краєзнавці з різних регіонів України. Серед тих, чий публікації формували обличчя видання, – Чишко В. С., Попик В. І., Ляшко С. М., Ківшар Т. І., Любовець Н. І., Старовойтенко І. В. та ін., статті яких були присвячені теорії та історії біографістики. Зокрема, на сторінках збірника порушувались питання традицій та джерельної бази національної біографічної школи (Брайчевська О. А., Ляшко С. М., Чишко В. С.), історико-біографічного напряму у дослідженні суспільно-політичної думки (XVIII – поч. XIX ст.) (Литвинова Т. Ф.), періодизації розвитку української біографічної довідкової справи; “наукової біографії” у контексті теорії та методики біографічних досліджень (Ляшко С. М.), історіографії вивчення мемуарів як історичного та біографічного джерела; українській мемуаристиці XII–XIII ст.; тенденціям розвитку мемуаристики Буковини (кін. XIX ст. –

30-і рр. ХХ ст.) (Любовець Н. І.), українській бібліотечній біографіці ХХ – поч. ХХІ ст.: етапам й тенденціям розвитку (Ківшар Т. І.). У ряді статей В. Попика проаналізовано українські та закордонні ресурси біографічної інформації, їх формування, а також тенденції розвитку національної біографіки. Особливу увагу автор приділив досвіду праці Інституту біографічних досліджень і, зокрема, здійснюваному проекту електронного науково-інформаційного ресурсу “Український національний біографічний архів”, який розробляється спільно з Українським мовно-інформаційним фондом НАНУ (у статтях: “Проблеми відображення в Українському біографічному словнику історичних і культурних зв’язків України з народами Європи та персоналій діячів неукраїнського походження”, “Проблеми розвитку біографічних досліджень та формування вітчизняних біобібліографічних інформаційних ресурсів”, “Світоглядні засади розвитку української біографістики та формування ресурсів біографічної інформації ХХІ століття”, “Ресурси біографічної інформації: традиційні уявлення та новітні тенденції розвитку”, “Досвід першого десятиліття діяльності Інституту біографічних досліджень НБУВ на тлі розвитку сучасної біографістики” та ін.).

На початках створення Інститут проводив науково-практичні конференції з проблем укладання Українського біографічного словника, із 2005 р. традиційними стали щорічні наукові конференції під назвою “Чишківські читання з історичної біографістики”, присвячені вшануванню пам’яті засновника та першого директора Інституту біографічних досліджень НБУВ, президента Українського біографічного товариства д. і. н., проф. В. С. Чишка. Цьогоріч 4 червня в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбулися Одинадцяті Біографічні читання “Новітня вітчизняна біографіка: теорія, методика, практика”.

Тексти десяти випусків “Української біографістики”, два випуски серії “Джерела української біографістики”, а також Реєстр імен українського біографічного словника (літери А–Б) викладено на веб-порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Працівники Інституту біографічних досліджень мають на меті ініціювати широке фахове обговорення змісту майбутнього національного біографічного зводу.

Надія ХАЛАК (Львів)

* * *

Бойко В., Казіміров Д., Леп’явко С. Владні інституції Чернігово-Сіверщини: ілюстрована історія / Сіверський центр післядипломної освіти, Сіверський інститут регіональних досліджень, Український інститут національної пам’яті. – Чернівці: Сіверський центр післядипломної освіти, 2014. – 192 с. – ISBN 978-617-7062-12-6

Видання висвітлює історію владних інституцій на території Чернігово-Сіверщини за майже тисячолітній період – від князівської доби і до сьогодення. У ньому подано карти, схеми, портрети державних і громадських діячів, фотографії історичних пам’яток, газетних публікацій, листів, різних документів, зображення місцевої символіки, що у послідовній формі висвітлюють структуру адміністративно-територіальних одиниць, процес становлення органів державної влади та місцевого самоврядування. У кожному розділі містяться короткі біографії осіб, які здійснювали управлінські функції – князів, воевод, полковників, сотників, війтів, губернаторів, голів земських управ, перших

секретарів, голів обласних рад і державних адміністрацій, сільських, селищних та міських голів.

Цей альбом створює цікавий прецедент для подібних досліджень і в інших областях України, а також сприятиме розвитку вітчизняної архонтології – спеціальної історичної дисципліни, яка займається вивченням історії посад у різних міжнародних, державних, політичних, релігійних та інших громадських структурах.

Андрій ГРЕЧИЛО (Львів)